

С Т А Н О В И Щ Е

проф. д-р Благой Никитов Видин, член на катедра „Международно право и международни отношения”, ЮФ на СУ „Св. Кл. Охридски”, член на жури в конкурс за заемане на академична длъжност „Професор” по 3.6. Право (Право на Европейския съюз), обявен в ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г. и ДВ, бр. 23 от 17.03.2017 г.

Уважаеми членове на научното жури,

Представянето в конкурс за професор на кандидат – доктор на юридическите науки е прецедент в българската правна наука. Същото може да се каже и за научната продукция. Кандидатът е изключително продуктивен автор – с 13 монографии, 11 студии и над 60 статии. Към това се добавя и много активна преподавателска и организаторска дейност, с множество изяви в страната и в чужбина.

I. Обща оценка на кандидата.

Кандидатът Атанас Марков Семов отговаря на всички изисквания за ЗРАСРБ. Преподавателската дейност е в обем много над минимално изискуемия. Заслужава да се отбележи дейността му като създател и ръководител на успешна магистърска програма на Юридическия факултет, осъществявана съвместно с университетите на Лотарингия и Страсбург (Франция) по Право на Европейския съюз. Като секретар на Центъра за продължаващо обучение при ЮФ на СУ от 2006 г. той осъществи разгърната обучителна дейност под формата на програми за следдипломна квалификация, зимни академии и летни университети по Право на Европейския съюз. Той е търсен лектор на семинари на ВАС и ВКС, Националния институт на правосъдието и Центъра за обучение на магистрати. През 2014 г. разработи нова програма за обучението по дисциплината „Право на ЕС” в ЮФ на СУ, която предстои да бъде реализирана въз основа на новата Наредба за единните държавни изисквания за специалност „Право”.

II. Оценка на научните приноси и практически резултати на представената за участие в конкурса научна продукция.

Кандидатът Атанас Семов представя за участие в конкурса тритомен научен труд „Права на гражданите на ЕС” в общ обем над 1 000 стр., 3 студии и 6 статии. Отделно прилага общ списък с публикации, включващ над 110 единици.

Оценката на научния труд налага разглеждането на трите тома отделно, така и в цялост, за каквато самият автор изрично претендира. Тритомното изследване е посветено на изключително широка проблематика, обхващаща поне четири самостоятелни теми: институтът на гражданството на ЕС (и включващите се права), свободното движение на лицата в Европейския съюз, съществените въпроси относно съдържанието и действието на Хартата на основните права на ЕС (ХОПЕС) и проблемите на присъединяването на Европейския съюз към ЕКПЧОС.

Относително по-краткият обем на становището на член на жури предполага по-обобщени оценки. Накратко тя можа да се сведе до следното. Атанас Семов е изграден учен с безспорни аналитични умения, със силен стремеж за систематизация и всеобхватност на проучването по всяка тема.

Посочените по-горе четири теми са разгледани в цялост, задълбочено и без да се избягва научната полемика. Авторът не се колебае да формулира тези, да ги доказва и отстоява. Предлага своя собствена систематика и терминология. Специално внимание прави особено огромния научен апарат, впрочем отличителна черта на неговите трудове от самото начало на научната му работа. Тритомното изследване включва общо над 1850 бележки (Том 1 – 516, Том 2 – 611, Том 3 – 742). Това дава пример за много добросъвестен научен апарат. Цитираните решения на Съда на ЕС (Том 1 – 96, Том 2 – 263 и Том 3 – 105) са общо над 450. Цитирани са и 49 решения на ЕСПЧ (Том 1 – 32, Том 3 – 17) и 18 решения на национални конституционни и други юрисдикции. Несъмнено самостоятелна значимост има каталогът на цитирани съчинения - общо цитирани са над 230 съчинения (извън тези на самия автор). Отделно е приложен списък на използвана литература от 61 съчинения. Не мога да не посоча, че тази обширна библиография представлява сама по себе си значим научен принос и призив за връщане към истинските ценности в академичните изследвания.

Трябва изрично да бъде отбелязана точността в работата на кандидата с научния апарат. В неговия текст няма нито едно твърдение, което да не е снабдено с доказателства, основаващи се както на изобилно позоваване на практиката на СЕС,

така и на множество чужди научни съчинения. Всяко позоваване – изрично (цитиране) или възпроизведено – е съпроводено с посочване на автора, с цитиране на съчинението, изданието или сайта и страницата. Съдебните решения, споменати в цитирани пасажии от становището на СЕС, са посочени по различен начин и в пълнота. С представената до този момент научна продукция Атанас Семов е утвърден автор, който основателно може да претендира за роля на един от създателите на българската школа по право на Европейския съюз с цяла поредица фундаментални изследвания, посветени на най-основните въпроси на съюзното право: системата на източниците, принципи на прилагане, съдебната система на ЕС, гражданството на ЕС и режима на защита на правата на човека в ЕС.

По-горе вече бе споменато, но смятам за важно да се спра специално и на научната смелост на Атанас Семов да предлага собствени легални дефиниции. Пример за това са гражданството на Европейския съюз, обхванатите от правото на свободно движение лица, респ. права, разграничението между „права” и „принципи” в Хартата, по-общо за съюзния правен ред и др. Достоянство на тритомния труд е дадената в него ясна и завършена систематика, включително на правата на гражданите на Европейския съюз, на ролята на Европейския съюз в защитата на основните права, на съдържанието и особеностите на ХОПЕС, на проблемите на присъединяването на съюза към ЕКПЧ, на въпросите на принципа на недискриминация и др. В труда се открива изключително полезното излагане в схеми и таблици на съотношението на нормите на ХОПЕС и ЕКПЧ и на „механизма на втория ответник” по проекта на Споразумение за присъединяване на Европейския съюз към ЕКПЧ. Ценни са предложенията *de lege ferenda* по сложния и все още неразгледан широко в чуждоезичната правна литература въпрос за възможните решения за ЕС без присъединяване към ЕКПЧОС. Взети в своята съвкупност всички те показват качества на наистина изграден и силен учен.

Особено внимание заслужава Глава 2 на Втората част на том III, където Атанас Семов предлага цялостна „фундаментална доктрина за европейската интеграция”. Тя се основава на формулировки от становището на СЕС и представлява впечатляващо систематизирано построение, което има свое самостоятелно значение и предназначение.

От приложените статии заслужава специално внимание статията, посветена на преюдициалното запитване на Комисията за защита от дискриминация. В нея авторът прави категорични изводи и формулира еднозначно мнение за преценката на СЕС относно понятието за „юрисдикция” по смисъла на чл. 267 на ДФЕС и в частност

относно разбирането за „юрисдикционния характер” на акта, с който запитващата юрисдикция се произнася по същество. Съществена новост представлява разбирането за „задължителна юрисдикция”, по което практиката на СЕС не е нито завършена, нито еднозначна. Атанас Семов изрично подкрепя вижданията на генералния адвокат по делото, в противоречие и аргументирано несъгласие с изводите на Съда на ЕС.

III. Заключение

Въз основа на изложеното – както и на дългогодишните ми много добри лични впечатления от личността и работата на кандидата – приемам, че Атанас Марков Семов отговаря в пълна степен на изискванията на закона за заемане на академичната длъжност „професор”.

Убедено изразявам подкрепа за избирането на доц. д.ю.н. Атанас Марков Семов за заемането на академичната длъжност „професор” в научно направление 3.6 „Право” – „Право на ЕС” и поддържам научното жури да направи предложение в този смисъл пред факултетния съвет на Юридически факултет при СУ „Св. Климент Охридски”.

София, 27 юли 2017 г.

.....
Проф. д-р Благой Видин